

Till länsstyrelsen i Kronobergs län

Yttrande över förslag till naturreservat Notteryd (ärende nr 511-4202-08)

Stora delar av Notterydsområdet har endast i begränsad utsträckning utsatts för nutida skogsbruksåtgärder, men inga anmärkningsvärda naturvärden är kända jämfört med många andra områden i Kronobergs län. När man nu ändå har prioriterat att göra naturreservat av området är det viktigt att ta till vara områdets potential. Både ur rekreationssynpunkt och när det gäller att öka områdets naturvärde anser vi att nutida skogsbruksåtgärder är olämpliga.

Avverkning, röjning, gallring, markberedning och stängsling bör inte ske. Det skapar dessutom en olycklig jävsituation att de som utför skötseln får virkesintäkterna. Dyra skötselåtgärder bör främst ske på de örtrika gräsmarkerna (Skötselområde 3), se nedan.

Vi anser att syftet med Notteryds-reservatet bör ändras till att: **Skapa ett större vildmarksområde med gammal lövrik och heterogen naturskog med blomrika gläntor.** Ett sådant mål är helt oförenligt med att släcka bränder, upparbeta virke, köra med skogsmaskiner samt ”begränsning av skadeinsekter och skadesvampar”. Skadeinsekter och skadesvampar av inhemska arter finns inte i naturskog, bara i produktionsskog. Det är t.o.m. så att arter som granbarkborren är nödvändiga för att få en heterogen naturskog med stort lövinslag. **Granbarkborren är alltså en nyckelart som gör nytta i ett naturreservat genom att hindra granen från att konkurrera ut andra trädslag. Ännu viktigare är att branden får en roll i skötseln av Notteryd-reservatet. I dessa trakter har branden fram till 1800-talet haft en dominerande roll för att upprätthålla en hög biologisk mångfald i skogen.** För en utförlig beskrivning hur detta sker, se Niklasson och Nilsson (2005, Skogsdynamik och arters bevarande, Studentlitteratur). Det planerade reservatet har dessutom goda förutsättningar att snabbt få höga naturvärden knutna till brunnen skog. Avgränsningen med en stor udde i en sjö och en väg genom området gör att lämpliga brandbegränsningsområden finns. Dessutom finns mycket tall i området och det enda sätt att på naturlig väg upprätthålla detta är att elda och tillåta brand i området. För det tredje är brand det snabbaste sättet att öka skogens naturvärde, då många brandgynnade arter har god spridningsförmåga. Om man prioriterar ädellövträd tar det minst 150 år innan några anmärkningsvärda arter kan komma in i området. Vi anser att skydd av områden med stort inslag av äldre ädellövträd är den absolut viktigaste åtgärden för att bevara ädellövskogens hotade arter. I Notteryd bör naturblandskog prioriteras och detta är särskilt viktigt ur upplevelse- och pedagogisk synpunkt

då varken studenter eller allmänhet känner till hur en sådan skog ser ut. Ett vildmarksområde med naturskog och små stigar som följer terrängen vore av mycket stort värde i Notteryd.

En naturtyp som tidigare dominerade i länet, nämligen gles utmarksskog som betas med nötkreatur, har blivit mycket ovanlig i Sverige. En hög andel gran och tall i dessa trakter är skapat av människans åtgärder sedan 1700-talet och hotar naturvärdena knutna till en gles betad skog med intakta våtmarker och med gamla och döda lövträd. Därför bör man i skötselplanen öppna för möjligheten att införa skogsbete i ett större område N-V om vägen genom området. Det är dock meningsfullt först efter att man med bränning har öppnat upp skogen och skapat en ört- och gräsrik vegetation.

Ett stort inslag av blommande buskar/träd, särskilt hägg, apel, rönn, hagtorn, olvon och rosor, bör finnas i skogsbryn och gläntor. Helst bör de stå i solbelysta skogsbryn i riktning åt S-V och lämpliga områden är de mindre gräsmarkerna (Skötselområde 3). Vi är tveksamma till att stängsla in dessa små områden och beta dem. Bete är dessutom negativt för liten bastardsvärmare, en av de få rödlistade arter som är känd från området. Även att införa slätter på områdena är mycket dyrt, och knappast motiverat ur ett länsperspektiv med nuvarande kunskap. En mer övergripande plan för var i länet man ska utöka slätterängarna, vilket dock är mycket angeläget och beslutat i miljömålsarbetet, bör ske innan slätter införs i Notteryd. **Vi förslår i stället att gräsmarkerna i Notteryd sköts genom att brännas av tidigt på våren i mars-april.** Åtgärden är billig men gör mycket stor nytta. Erfarenheter från Stenbrohult visar att bastardsvärmarna inte skadas om man bränner före mitten av april. En fördel med detta är även att skogsmarkens markvegetation då är så fuktig att ingen risk för spridning av branden finns. Markbränder i skogen ska dessutom ske under vår-sommar för att efterlikna naturliga bränder. Blomrika marker är tilltalande ur besöks- och turistsynpunkt och höjer därför områdenas attraktionskraft. Om de gräsrika markerna sköts genom vårbränning behövs inga restriktioner utan man kan gå på gräsmarkerna hela året. Inte heller behövs några stängsel.

När det gäller jakt anser vi att siktgator och skjuttorn är olämpliga då de stör vildmarks- och naturskogskänslan. För att hålla nere älg- och rådjursstammarna behövs ingen allmän jakt och det är dessutom mindre önskvärt om lodjur etablerar sig i området. Med den skötsel som vi föreslår kommer området att bli mycket attraktivt för lodjur.

För Naturskyddsföreningen i Kronoberg

Sven G. Nilsson
Stockanäs 42
343 71 Diö

Peter Rolfson
Lammakulla
341 77 Agunnaryd